

Güney Asya Sıcak Hava Dalgası: Tehlikeli Bir Şekilde İnsanların Hayatta Kalabilecekleri Sınırı Aşmak Üzere

30.05.2022 • İklim Acil Durumu, Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editör Notu: Aşağıdaki yazı Revcom.us Çevre Yazı Grubu tarafından hazırlanmış ve 30 Mayıs 2022 tarihinde web sitesi üzerinden paylaşılmıştır. Yazının Türkçe çevirisini okurlarımızın dikkatine sunarız. Küresel iklim krizine ve kalıcı çözüm önerilerine ilişkin görüş ve yorumlarınızı bizlerle paylaşabilirsiniz.

Kaynak için bkz: South Asian Heat Wave: Dangerously Close to Limit for Human Survivability | revcom.us

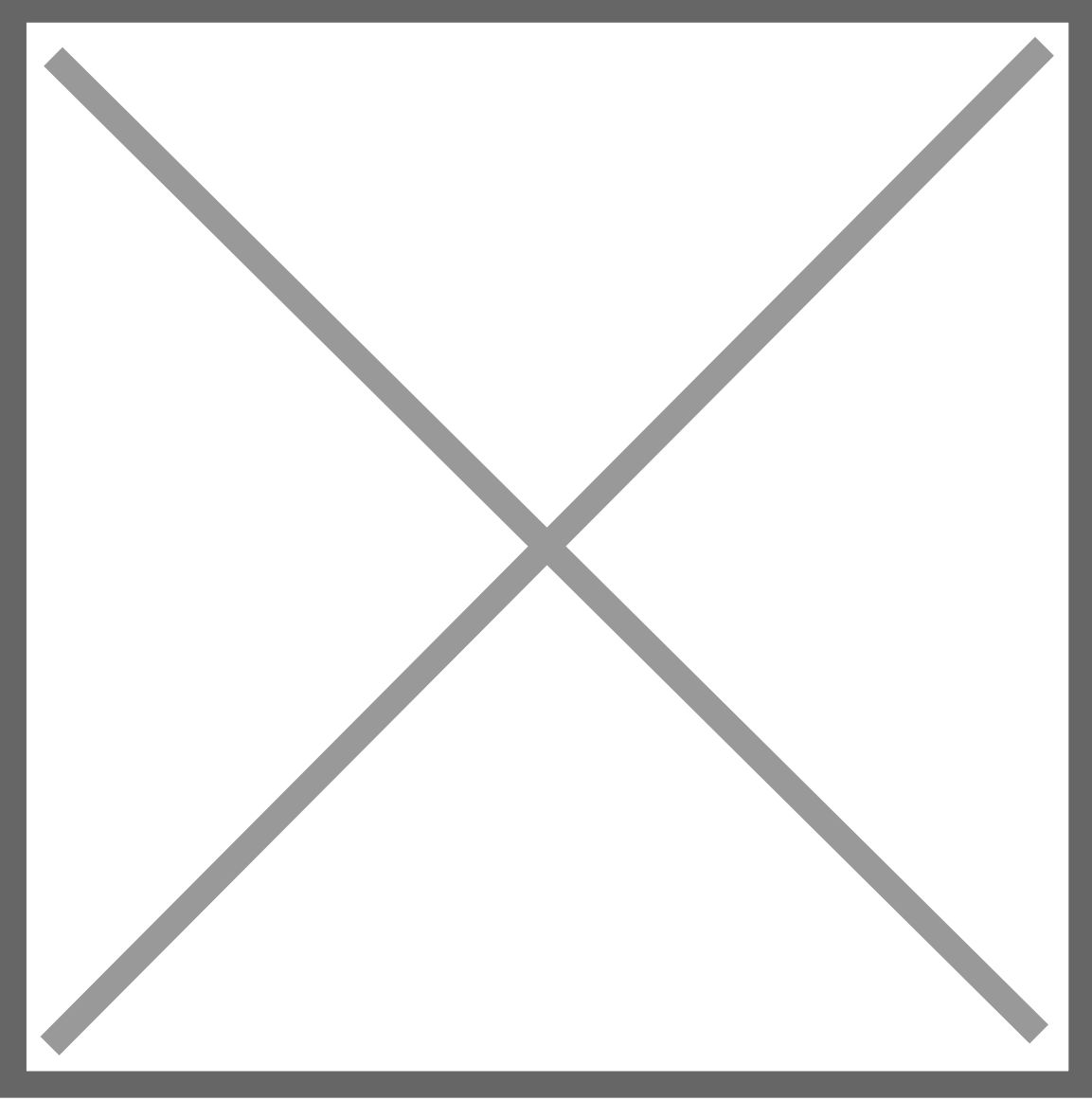
“Yeni Delhi (1) adeta yanıyor. Kabaran dalgalar halinde yoldan ısı yükseliyor, musluğun soğuk tarafından akan suya aşırı sıcaktan ötürü el değmiyor.” (2)

Hindistan ve Pakistan’ı kavurucu bir sıcak dalgası sarmış durumda. Gezegendeki her beş kişiden biri için sıcaklık düzeyi insanın hayatta kalabileceği maksimum seviyeye tehlikeli bir şekilde yaklaşmış durumda.

Nazeer Ahmed son birkaç haftadır dünyanın en sıcak yerlerinden birinde yaşıyor. Acımasız bir sıcak hava dalgası Hindistan ve Pakistan’ı kasıp kavururken, Pakistan’ın Belucistan bölgesindeki evi haftalarca tekrar tekrar neredeyse 50°C’ye ulaşan sıcaklıklardan muzdarip durumda. Bu dereceler yılın bu zamanı için eşi benzeri görülmemiş seviyeler anlamına geliyor. Yerli halk evlerinden uzaklaşmak durumunda kalıyor. Daha serin olan gece saatleri dışında çalışamayacak durumdalar. Ayrıca çok ciddi su ve elektrik sıkıntısı yaşanıyor. (3)

Hindistan’ın büyük şehirlerini çevreleyen kenar mahallelerdeki insanlar, yoksulluk durumunun kendilerini mecbur bıraktığı ve adeta fırına dönen sokak kaldırımlarında yaşamlarını yitiriyor. Klimalara yönelik artan elektrik talebinin neden olduğu elektrik kesintileri yaşanıyor.

Hindistan'ın bazı bölgelerinde sekiz saatlik elektrik kesintileri yaşıyor. Eğitim olumsuz şekilde etkilenmiş durumda, çünkü okul camları eriyor, havalandırmalar yetersiz, üstelik havalandırmalar kullanımdayken dışarıdan zararlı gazlar içeri geliyor. Hindistan'ın bazı eyaletlerinde rekor sıcaklık nedeniyle okullar tatil edildi. Bu sıcak hava dalgasından kaynaklanan ölümlerin pek çoğu rapor edilmiyor. Hindistan ayrıca kötü şöhretli bir şekilde COVID ölümlerini de eksik gösteriyor. İnsanlara gerekli yardım istenilen seviyelerde verilmiyor.

Hindistan'da bir kömür deposunda çalışan bir kadın. Günlük elektrik kesintileri, Hindistan'ın ülkenin elektriğinin %70'ini üreten kömüre bağımlılığı hakkında soru işaretleri yaratıyor. Foto: AP

World Weather Attribution tarafından yayınlanan “bilimin durumu” brifingi, iklim değişikliğinin dünyadaki sıcak hava dalgalarını hem daha yoğun hem de daha olası hale getirdiği sonucuna varmış bulunuyor. Dünya kapitalist enerji sisteminin temelinde yer alan fosil yakıtların (petrol, kömür ve doğal gaz) neden olduğu küresel ısınmanın bir sonucu olarak, bir zamanlar “nesil felaketleri” ya da “500 yıllık fırtınalar” olarak adlandırılan olaylar artık on yılda bir gerçekleşiyor. Bu fosil yakıtlar dünya çapındaki kapitalist enerji sisteminin temel taşları haline geldi. Başka bir deyişle, bu sıcak hava dalgası “talihsiz” ve bir kere yaşanan şiddetli bir olay değildir. Küresel ısınmanın gezegenin geniş alanlarını yaşanmaz hale getirmesi türünden gelecek olayların adeta bir habercisidir. Bugün dünyada ezici çoğunluğu yoksul Üçüncü Dünya ülkelerinden gelen yaklaşık 23 milyon insan “iklim mültecisi” haline gelmiş bulunuyor. Küresel ısınmadan kaynaklı daha yaygın ve yıkıcı hale gelen ekstrem hava olaylarından dolayı yerlerinden edildiler. (4) İklim değişikliği ve sıcak hava dalgaları hakkında daha fazla bilgi edinmek için ekteki “**Sıcak Hava Dalgaları Bilimi**” başlıklı açıklamaya bakabilirsiniz.

“Eğer Burada Çalışıp Yaşamayacaksak Bu Durumda Nereye Gideceğiz?”

Hindistan nüfusunun çoğunluğu açık havada çalışıyor. Yani tarım sektöründe, inşaatlarda, hizmet alanlarında ve bunun gibi alanlarda insanlar çalışıyorlar. Şimdilerde birçoğunun 110°F (43°C) ve üzeri sıcaklıklarda çalışması gerekiyor. İnsanları pek çoğu klima veya soğutmayı karşılayabilecek durumda değil. **Birleşmiş Milletler destekli yakın zamanda yapılan bir araştırmaya göre, ülke genelinde yaklaşık 323 milyon insan aşırı sıcaktan (bitkinlik, hastalık, sıcak çarpması) yüksek risk altında bulunuyor, fakat havalandırmalara ve buzdolaplarına erişimleri yok. Hindistan’ın 1,4 milyar vatandaşının sadece yüzde 12’sinin klimaya erişimi var. Bu da yüz milyonlarca insanın vücutlarına sıcak çarptığı zaman kendilerini serinletemedikleri anlamına geliyor.** Ayrıca “Hindistan’da sıcaklıklar belirli bir seviyeye ulaştığında açık hava etkinliklerini önleyen yasalar da mevcut değil. Bu ölümlerin çoğu 30-45 yaş arası erkeklerde görülüyor. Bu insanlar kavurucu sıcakta çalışmaktan başka seçeneği olmayan işçi sınıfından gelenler, yani mavi yakalılardır.” (5)

Yoksulların en yoksul kesimleri korkunç acılar çekiyor. Avustralya Yayın Kurumu tarafından bildirildiği üzere Sunita'nın hikayesi şöyle:

Sunita, Delhi'nin kuzeyinde bir haftadan uzun süredir yanmakta olan bir çöplükte yaşıyor ve çalışıyor. Burada bir yandan da yanan plastik ve çürüyen yiyecekler koku yayarken, aynı zamanda etrafa zehirli dumanlar da saçıyor. Rekor kıran sıcaklıkların ortasında için için yanan çöplükten geri dönüştürülebilir şişeleri toplayan bir çöp toplayıcısı olarak işine devam etmesi gerekiyor. "Çocuklarımız çok küçük. Hepsinin başı ağrıyor, hepsi öksürüyor. Zorunda olduğumuz için burada yaşıyoruz. Eğer burada çalışıp yaşamayacaksak bu durumda nereye gideceğiz?"

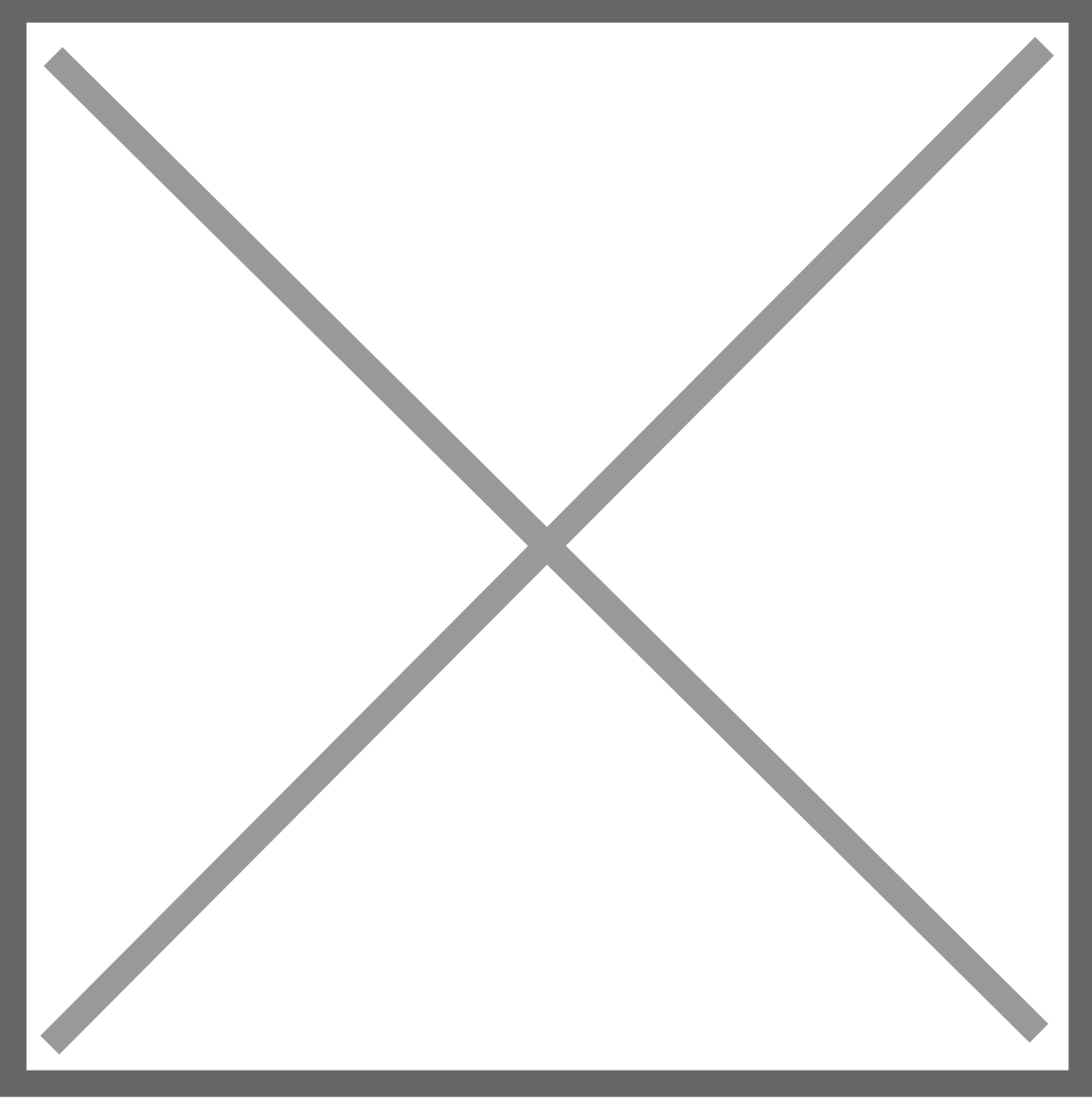
Kademeli Ekolojik Etkiler

Güney Asya'daki sıcak hava dalgası olağandışı. Çünkü mevsim normallerinden çok daha erken yani tipik yaz iklimi başlamadan önce yaşanıyor. Aynı zamanda birkaç bölgede yoğunlaşmak yerine Pakistan ve Hindistan'daki kara kütlesinin çoğunu kaplayan çok daha geniş bir alana yayılmış durumda. Araştırmacılara göre sıcak hava dalgasındaki en önemli faktörlerden biri de düşük yağış. Pakistan'ın başkenti İslamabad'da bulunan *Climate Analytics*'ten bir iklim bilimcisi şöyle diyor: "Mart ve Nisan aylarında yağmur noksanlığına neden olan açık bir hava vardı. Yağmur seviyesi normalden önemli ölçüde düşüktü, normalin yaklaşık yüzde 75 altında kaldı." (6)

Özellikle kuzeybatı Hindistan ve güneydoğu Pakistan'da günlerce 100°F (38°C) üzerinde yükselen amansız sıcaklık sadece ölümlere yol açmadı, aynı zamanda Himalaya dağlarındaki buzulların erimesinden kaynaklanan sellere de neden oldu. *Reuters* haber ajansının bildirdiğine göre Hindistan'ın batı Gujarat eyaletinde şu anda ortalama sıcaklık 43°C'nin üzerinde. Güvercinler ve çaylaklar (kite kuşları) da dahil olmak üzere yüksekten uçan kuşlar her gün gökten yere düşüyor.

Aşırı sıcaklık, kıta altında yüz milyonlarca insanın birincil gelir kaynağı olan tarım açısından da büyük bir sorun teşkil ediyor. Hindistan'daki mango mahsulleri düşük verim ve kalite ile nakliye ve depolamadaki aşırı sıcaklardan ötürü zarar görüyor. Mango meyvesi, Hindistan'da "meyvelerin kralı" olarak biliniyor. Hindistan'ın birçok küçük çiftçisinin geçim kaynağı ve büyük

bir ihracat ürünü. Yemeklerde kullanılıyor, lezzetli tadı ve tatlı suyu için değeri bulunuyor. Şimdilerde satıcılar aşırı sıcaklar nedeniyle hızla çürüyen mangoları toplayıp çöpe atıyorlar.

Pakistan: Aşırı sıcak hava dalgası nedeniyle işçiler sokakta uyuyor. Foto: AP

Sıcak hava dalgası, Hindistan'daki buğday mahsulüne de zarar verdi. Ortaya çıkan küresel gıda krizini körüklemeye yardımcı oldu. (7) Hindistan hükümeti, dünyanın geri kalanına buğday ihracatını yasaklayacak kadar ileri gitti. (8) Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin hem Rusya hem de Ukrayna'dan yapılan buğday ihracatı üzerindeki etkileriyle birleşen yasak, uluslararası kurumları küresel bir gıda kıtlığı potansiyeli konusunda endişelendiriyor. Küresel Güney'in ezilen ülkelerinde üretilen tarım ürünleri, dünya çapında büyük miktarlarda akaryakıt tüketen devasa konteyner gemilerinde taşınıyor ve bu da kirliliğe ve küresel ısınmaya katkıda

bulunuyor.

Sorun Kapitalizm-Emperyalizmdir!

Kapitalizm-emperyalizmin küresel sistemi, anarşik kâr ve rekabet avantajı arayışları içinde çevreyi harap etmektedir. Bu sistem, küresel ısınmaya neden olan fosil yakıtları ekonomik açıdan “maliyet açısından efektif” olmakla kullanmadan yapamayan bir sistemdir. Bu sistem aynı zamanda fosil yakıtları sistemin genel işleyişi ve askeri gücü açısından da merkezi önemde görmektedir. Kapitalist piyasanın işleyişi, bu fosil yakıtların kullanımına son veremez, çünkü sermaye blokları maksimum getiri için birbirleriyle acımasızca rekabet etmek zorundadır. Ayrıca stratejik avantaj elde etme çabaları, onları en ucuz ve en yaygın olarak bulunan enerji kaynaklarını kullanmaya ve fosil yakıtlara yaptıkları yatırımları “iyileştirmeye” zorlamaktadır. (9) Şimdilerde Ukrayna’daki savaşın ve ABD’nin emperyalist Rusya ile rekabetinin petrol üretiminin artmasına yol açtığını görüyoruz.

1945’te 2. Dünya Savaşı’nın sona ermesini takip eden yıllarda, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi emperyalistlerin egemen olduğu finans kurumları, emperyalizme ve onun ulusötesi şirketlerine ve tedarik zincirlerine fayda sağlaması açısından Üçüncü Dünya ülkelerindeki hükümetleri ulaşım ve enerji sistemlerine, fosil yakıtlara ve madencilik/mineral çıkarımına yatırım yapmaya teşvik etti ve onlara borç verdi. Üçüncü Dünya ülkelerinin karbon emisyonları küresel iklim değişikliğini şiddetlendirdi. **ANCAK bu katkılar bile emperyalist güçlerin katkılarıyla karşılaştırıldığında sönük kalıyor. Atmosferde biriken karbonun neredeyse yarısından tek başına Amerika Birleşik Devletleri ve Batı Avrupa sorumlu.** Bu arada acımasız bir ironi: Dünya nüfusunun en yoksul yarısı -kabaca 3.5 milyar insan- “bireysel tüketime atfedilen toplam küresel emisyonların” yalnızca yüzde 10’unu oluşturuyor. Yine de bu yoksul kitleler “ezici bir çoğunlukla iklim değişikliğine karşı en savunmasız ülkelerde yaşıyor”. (10)

Gezegenin geniş bölümlerini yaşanmaz bir eşiğe bizleri getiren şey kapitalist-emperyalist sistemdir... Ayrıca bu krizin acilen ve gereken ölçekte ele alınmasının da önündeki en büyük engel bu sistemdir. Eşi görülmemiş ve varoluşsal boyutları olan bir krizle karşı karşıyayız. Bu kriz gezegenin ekosistemlerini ve yaşamın bizzat kendisini tehdit ediyor.

Bu krize gerçekten yanıt verebilmek için, bu sistemi devirecek bir devrime ihtiyacımız var... Yeni bir devlet gücü yaratmak, üretim araçlarının mülkiyetini toplumsallaştırmak ve ekonomileri fosil yakıtlardan muaf hızla yeniden yapılandırmayı mümkün kılan planlı -radikal olarak farklı bir ekonomik temelde- sosyalist bir ekonomi oluşturmak gerekiyor. Bu sistem toplumun kaynaklarını kolektif olarak kullanmayı mümkün kılacak, ekonomileri fosil yakıtlardan muaf hızlı bir şekilde yeniden yapılandıracak ve insanları dünya insanlığının çıkarları ve gezegeni korumak için çevresel acil durum üzerinde çalışmak için açığa çıkaracak bir sistem olacaktır. Devrimci sosyalist bir toplumun bu çevresel felaketi nasıl ele alacağı hakkında daha fazla bilgi için bkz:

Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa (Tasarı Önerisi) ve Yeni Sosyalist Toplum Neyi Farklı Yapabilir? Ve Yapardı! - Basit Bir Örnek

Şu an ABD'de bu devrimin daha mümkün hale geldiği nadir bir zamandır ve bu ihtimal israf edilmemelidir.

Ek: Sıcak Hava Dalgaları Bilimi

Yüksek bir atmosferik basınç sistemi belirli bir alana yerleştiğinde bir sıcak hava dalgası başlar. Yüksek basınçlı sistem bulutları sıkıştırırken havayı da sıkıştırır ve ısıtır. Yukarıdaki bulutlar olmadan, güneş ışığı doğrudan aşağıdaki toprağa çarpar ve havayı soğutmaya yardımcı olacak nemi uzaklaştırır. Basınç arttıkça güneş toprağı daha fazla pişirir ve günler boyunca ısı birikir.

Termometre sıcaklığı, çok yüksek bir seviyede olması durumunda insan vücudunun kendini soğutma yeteneğini engelleyebilecek olan ısı ve nem kombinasyonunu ölçer. 95°F (35°C) termometre sıcaklığı, insanların dayanabilecekleri maksimum teorik sınır olarak kabul edilir. Bu noktanın ötesinde terin vücudu soğutması imkansız hale gelir. Bu da insanların aşırı ısınmasına ve haşlanmalarına neden olur. Hücreler şişer, proteinler deforme olur, organlar çalışamaz ve ölümlle sonuçlanır. 95°F'nin üzerindeki termometre sıcaklıklarında, hafif giysiler giyen -bir vantilatörün önünde durmalarına, gölgede olmalarına veya sınırsız içme suyuna sahip olmalarına bakmaksızın- genç sağlıklı insanların bile yaklaşık altı saat içinde öleceği bir durum yaşanır.

2015 yazında Hindistan ve Pakistan’da 86°F (30°C) termometrelerdeki iki sıcak hava dalgası yaklaşık 4.000 kişiyi öldürdü. 2021’de Amerika’nın Kuzeybatı Pasifik bölgesindeki sıcak hava dalgası, 77°F (25°C) termometrede yaklaşık 200 kişiyi öldürdü. Yakın tarihli bir araştırmaya göre, Jacobabad kenti (Pakistan) “termometre sıcaklıklarının insan hayatta kalma sınırına ulaştığı ve bunu dört ayrı olayda gerçekleştiren dünya üzerindeki iki şehirden biri” olarak saptandı. Bu kez Hindistan ve Pakistan’daki sıcaklıklar 48°C’ye (118°F) ulaşsa da, neyse ki nem oldukça düşük kaldı. Ancak buna rağmen, Hindistan’ın bazı bölgelerinde nem halen yeterince yüksekti, ki günün en yüksek nemi en yüksek sıcaklığına denk gelseydi yüzlerce kişi daha ölecekti. Bu sıcak hava dalgasının resmi olarak Hindistan ve Pakistan’da en az 90 ölüme neden olduğu tahmin ediliyor. Fakat bu sayılar Hindistan hükümetinin eksik raporlaması (ve yalan söylemesi) nedeniyle gerçekte 10 kat daha fazladır. Sıcak hava dalgasının yaşattığı insani acılar ve çevresel etkiler ise bu tahminlerin de ötesindedir ve çok daha büyüktür.

Kaynakça:

1. Hindistan’ın başkenti
2. Ruth Pollard, David Fickling (2022, Mayıs 4). *India’s Heatwaves Are Testing the Limits of Human Survival*. *Washington Post*.
3. Ellis-Petersen, Baloch, S. M. (2022, Mayıs 3). *‘We are living in hell’: Pakistan and India suffer extreme spring heatwaves*. *The Guardian*.
4. Therrien, S. (2021, Mart 11). *Global warming creates 23 million refugees a year*. Insurance Portal.
5. Kataria, S. (2022, Mayıs 16). *Poor workers bear the brunt of India’s heatwave*. Reuters.
6. Irfan, U. (2022, Mayıs 11). *India and Pakistan’s severe heat wave, explained*. Vox.
7. Fountain, H. (2022, Mayıs 23). *Climate Change Fuels Heat Wave in India and Pakistan, Scientists Find*. *New York Times*.
8. Kumar, H., & Ives, M. (2022, Nisan 28). *India’s Extreme Heat Is Expected to Worsen*. *New York Times*.
9. Lotta, R., (2020, Nisan 27) 50 Years Since Earth Day 1: Reflections on the Catastrophe That Is Capitalism-Imperialism – revcom.us

10. Extreme Carbon Inequality: Why the Paris Climate Deal Must Put the Poorest, Lowest Emitting and Most Vulnerable People First, *Oxfam Policy & Practice*, 2 Aralık 2015